

Työelämä startup-skenessä: Monimenetelmällinen analyysi sukupuolittuneista työkokemuksista

Katri Pöllänen

Tiivistelmä

Startup-yritykset ovat tärkeitä yhteiskunnalle innovaatioiden ja työpaikkojen tuottajina, mutta niiden työoloja on tutkittu vähän. Startup-yritysten perustajat, työntekijät sekä rahoittajat ovat usein miehiä, joten heidän arvonsa ja toimintansa muokkaavat startupien organisaatiokulttuuria ja työoloja.

Väitöskirjani sisältää kolme artikkelia, jotka tutkivat startupien työelämää eri näkökulmista. Ensimmäinen artikkeli keskittyy startupien organisaatiokulttuuriin ja sen sukupuolittuneisiin ja maskuliinisiin piirteisiin. Toinen artikkeli vertailee naisten ja miesten työolokokemuksia startupeissa sekä tarkastelee, miten intersektionaaliset tekijät vaikuttavat näihin kokemuksiin. Kolmannessa artikkelissa tutkin, miten työn vaatimukset ja voimavarat vaikuttavat hyvinvointiin ja organisaatiositoutumiseen sekä sukupuolen mahdollisia vaikutuksia näissä yhteyksissä.

Ensimmäisen artikkelin tutkimusmenetelmä oli organisaatioetnografia yhdessä startupissa kuukauden ajan vuonna 2019. Se sisälsi osallistuvaa havainnointia ja haastatteluja työntekijöiden kanssa. Toisen ja kolmannen artikkelin aineisto kerättiin kyselylomakkeen kautta suomalaisista startup-yrityksistä ($n = 102$). Toisessa artikkelissa käytin Mann-Whitney *U*-testiä vertaillakseni naisten ja miesten kokemuksia työoloista. Kolmannessa artikkelissa käytin lineaariregressiota ja moderoitumismallia tutkiakseni työn vaatimusten ja voimavarojen suhdetta hyvinvointiin ja organisaatiositoutumiseen sekä sukupuolen moderoivaa vaikutusta.

Tutkimustulokseni osoittivat, että startupeissa on sukupuolittuneita käytäntöjä ja rakenteita. Tutkitussa startupissa työnjako oli sukupuolittunut, kommunikointityylit maskuliinisia ja työntekijöiden pukeutuminen sekä toimistotila ilmensivät nuorekkuutta ja rentoutta. Toisessa tutkimuksessa startup-työntekijät kokivat työolot melko samankaltaisesti. Työoloihin liittyvät sukupuolittuneet käsitykset rakentuivat ennemmin sukupuolen ja muiden sosiaalisten kategorioiden risteämiskohdissa. Etenkin työpaikan koolla oli merkitystä sukupuolittuneissa käsityksissä työn vaatimuksista. Työn voimavarat (positiiviset haasteet, roolien selkeys, työnhallinta) ovat tärkeitä työntekijöiden hyvinvoinnille ja organisaatiositoutumiselle. Nämä kuitenkin vaikuttivat vahvemmin naisten kokemaan hyvinvointiin kuin miesten.

Vaikka startupeihin usein liitetään innovatiivisuus ja edistyksellisyys, väitöskirjani osoittaa, että perinteiset sukupuolijaot, kulttuuriset normit ja sukupuolittuneet organisaatiokäytännöt muovaavat edelleen niiden toimintaympäristöjä. Samalla on potentiaalia muutokseen: kiinnittämällä huomiota työn voimavaroihin, organisaatiokulttuuriin ja inklusiivisuuteen startupit voivat tukea paremmin työntekijöidensä hyvinvointia ja edistää tiimien sukupuolten moninaisuutta.

Julkaisuluettelo

Pöllänen, Katri (2021). Organizational Culture and Masculinities in a Startup Company in Finland. *Nordic Journal of Working Life Studies*, 11(4).

<https://doi.org/10.18291/njwls.126226>

Pöllänen, Katri (hyväksytty julkaistavaksi). Subjective well-being and affective commitment in startups: the interplay of job demands, resources, and gender. *International Journal of Management and Enterprise Development*.

Pöllänen, Katri, and Pučetaité, Raminta. Are working conditions in startups gendered? An intersectional analysis from Finland. Käsikirjoitus on vertaisarvioinnissa.